

in memoriam

ŠTEFAN ALOJZIJ FERENČAK

(1940. – 2020.)

Sedmoga veljače 2020. u Mariboru je u 80. godini života i 55. godini svećeništva, nakon duže bolesti, umro svećenik i muzikolog dr. Štefan Alojzij Ferenčak, salezijanac i glazbeni znanstvenik, pedagog, prevoditelj i orguljaš. Rođen je u Odrancima u Prekmurju 11. svibnja 1940. Pokopan je u Veržeju¹, nedaleko ili manje od deset kilometara udaljenom od rodni Odranaca. Svetu misu vodio je nadbiskup i metropolit mariborski mons. Alojzij Cvikl 12. veljače (2020.) s više od 50 svećenika. Neka mu Bog da mirni pokoj! Gospodin neka mu podijeli svoj mir i puninu života!

Ferenčak je 1955. stupio u salezijanski red². Redovne zavjete dao je 15. kolovoza 1956., a svečane 16. rujna 1962. Godine 1965. završio je (Katolički) Bogoslovni fakultet u Ljubljani.³ Zaređen je 29. lipnja (1965.) i mladu misu pjevao na dane sv. Petra i Pavla u Mariboru, a onda je služio još jed-

nu misu u rodni Odrancima. Godine 1979. u Beču je magistrirao iz teologije (s magistrarskim radom *Vjeroslovna analiza jurjevanja u Sloveniji*), a 1993. doktorirao iz muzikologije, iz crkvene glazbe. Teza njegova doktorata bila je *Lepa si, lepa si, roža Marija / Lijepa si, lijepa si, ruža Marija*.⁴ Kao svećenik najprije je poslije zaređenja bio kapelan, a onda i ravnatelj salezijanaca u Ljubljani (Kodeljevo). Od 1979. do 1989. bio je u Beču kao iseljenički svećenik i kao ravnatelj slovenskoga pastoralnoga centra⁵. Godine 1989. vratio se u Sloveniju, u Maribor, gdje preuzima mjesto

¹ U Veržeju je inače salezijanska zajednica, ali i rodni kraj našega (slovenskoga) vrloga skladatelja i pedagoga, zapravo modernista Slavka Osterca (1895. – 1941.), udaljena od Ferenčakovih rodni Odranaca oko 10 km.

² Salezijanci su rimokatolička kongregacija (= vjerska družina, bratovština) koja se naziva po Franji Saleškom (lat. *Societas Salesiana S. Joannis Bosco*).

³ Od 1919. do 1952. u sklopu Sveučilišta (*Univerzitet u Ljubljani*), od 1952. do 1991. privatna crkvena ustanova (isključen sa Sveučilišta), a potom od 1991. ponovo u sastavu *Univerziteteta* (u Ljubljani).

⁴ Ovo je jedna od najpoznatijih slovenskih crkvenih Marijinih pučkih pjesama.

⁵ Dušobrižnički.

voditelja biskupske Orguljaške škole, a u rodnim Odrancima nekoliko godina vodi pripremnici za glazbenu školu. Vodio je više pjevačkih zborova u različitim župama i istovremeno predavao na mariborskoj Orguljaškoj školi. Na ljubljanskoj Bogoslovi-ji poučavao je liturgiku i njemački jezik, od 2004. godine kao docent. U posljednje vrijeme živio je u Mariboru u salezijanskoj zajednici. U studenom 2011. bio je imenovan za duhovnoga pomoćnika u župi Maribor – Sv. Ivana Bosca. Godine 2015. u Odrancima je slavio zlatnu misu. I inače se vrlo rado vraćao u rodno mjesto, gdje je u isto vrijeme (19. lipnja 2015.) dobio i civilnu (svjetovnu) nagradu počasnoga građanina Općine Odranci.

Kao istraživač crkvene glazbe od 1993. godine Ferenčak je radio i u okvirima Međunarodnoga udruženja za himnologiju.⁶ Posljednjih nekoliko godina bio je i član znanstvenoga vijeća časopisa *Sv. Cecilija* (u Zagrebu),⁷ koji izdaju Institut za crkvenu glazbu, KBF⁸ i Hrvatsko društvo crkvenih glazbenika.

Kao muzikolog ističe se s nekoliko monografija, izvornih znanstvenih knjiga. U popisu slovenskoga COBISS-a⁹ Ferenčak ima upisanih 110 jedinica.¹⁰ Od toga je »samo« 5 izvornih znanstvenih članaka, 3 pregledna znanstvena članka te još 17 stručnih članaka. Potom slijede objavljeni znanstveni prinosi na konferenciji (pozivna predavanja; 6), objavljeni stručni prinosi na konferencijama (pozivna predavanja; 2), jedan objavljeni znanstveni prinos na konferenciji, samostalni znanstveni radovi ili poglavlja u monografskim publikacijama (4), samostalni stručni radovi ili poglavlja u monografskim publikacijama (14), recenzije, prikazi knjiga, kritike (2), predgovori, popratne riječi

(4), intervjui (2), ostala sastavna djela (5), tri znanstvene monografije: *Lepa si, lepa si, roža Marija* (= *Schön bist du, schön bist du, Rose Maria*): ein Beispiel historischer Volksmusikforschung / *Lijepa si, lijepa si, ružo Marija* (dokt. dis.; ASCO art & science, Bratislava, 2002.), *Glazbena dejavnost Antona Martina Slomška / Glazbena djelatnost Antona Martina Slomškega* (Mohorjeva družba, Celje, 2009.), *100 let : 1910-2010 : liturgične in glasbenoliturgične dejavnosti salezijancev med Slovenci / 100 godina : 1910.-2010.: liturgijske i glazbenoliturgijske djelatnosti salezijanaca među Slovencima* (Salve, Ljubljana, 2012.), tri stručne monografije: *Izobraževanje cerkvenih glasbenikov v mariborski škofiji od A. M. Slomška do danes : 1836-2004 / Obrazovanje crkvenih glazbenika u mariborskoj biskupiji od A. M. Slomškega do danas : 1836.-2004.* (Slomškova založba, Maribor, 2004.), *Jurčak-Mihelčičeva zbirka cerkvenih pesmi za ljudsko in mladinsko petje / Jurčak-Mihelčičeva zbirka crkvenih pjesama za pučko i omladinsko pjevanje* (Salve, Ljubljana, 2011.), *Uglasbene pesmi in besedila Alojzija Merharja – Silvina Sardenka¹¹ : ob 140-letnici rojstva in 100-letnici njegove pesniške zbirke Nebo žari / Uglazbljene pjesme i tekstovi Alojzija Merhara – Silvina Sardenka: uz 140. obljetnicu rođenja i 100. obljetnicu njegove pjesničke zbirke Nebo žari* (Frančiškanski marijanski center Slovenije, Brezje, 2016.), a od drugih monografija tu je još *Stille Nacht, heilige Nacht / Sveta noć, blažena noć* (Salve, Ljubljana, 2018.) i dr.

Osobno smo se poznavali samo na izvornom znanstvenom, muzikološkom području, i to u posljednje vrijeme. Na moju osobnu inicijativu bio je pozvan na međunarodni znanstveni skup u Janjini (16. lipnja 2018.) o don Kosti Selaku (1893. – 1968.) uz njegovu 125. obljetnicu rođenja i 50. obljetnicu smrti. Predavao je na temu »Skladateljski opus Koste Selaka v slovenščini in latinščini« / »Skladateljski opus Koste Selaka na slovenskom i latinskom jeziku«.

Franc Križnar

¹¹ Slovenski rimokatolički svećenik, pjesnik, pisac, dramatičar i urednik.

⁶ Znanost koja proučava himne, tj. crkvene liturgijske pjesme zahvalnice (i/ili svečane pjesme, kao simboli idejne ili državne pripadnosti).

⁷ Izlazi s prekidima od 1877., a sada je na broju XC/2020., već 90-godišnje.

⁸ Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu.

⁹ Cooperative Online Bibliographie System & Services (= Uzajeman mrežan knjižnični sistem i usluge).

¹⁰ Na dan 27. veljače 2020.